

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
акредитаційної експертизи підготовки магістрів
за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога на-
селенню» спеціальності 231 «Соціальна робота»
галузі знань 23 «Соціальна робота»
у Чернігівському національному технологічному університеті

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 9 серпня 2001 р. №987 «Про затвердження Положення про акредитацію навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», з метою проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми Соціально-психологічна допомога населенню зі спеціальності 231 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем освіти у Чернігівському національному технологічному університеті, а також наказу Міністерства освіти і науки України від 15 січня 2018 року № 31-л експертна комісія у складі:

- Голова комісії:** Кравченко Оксана Олексіївна, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, доцент;
- Член комісії:** Шандрук Сергій Костянтинівич, професор кафедри психології та соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету, доктор психологічних наук, професор,

у період з 24 січня по 26 січня 2018 року розглянула подані матеріали та провела акредитаційну експертизу провадження освітньої діяльності у Чернігівському національному технологічному університеті, пов'язаної з підготовкою магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» за такими напрямками:

- достовірність інформації, поданої до Міністерства освіти і науки України навчальним закладом разом із заявою щодо акредитації освітньої програми;
- фактичний стан кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення вищого навчального закладу та його відповідність установленим законодавством вимогам.

За результатами перевірки встановлено:

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Експертна комісія ознайомилась з оригіналами основних установчих документів у Чернігівському національному технологічному університеті.

Чернігівський національний технологічний університет (надалі – ЧНТУ, Університет) – вищий навчальний заклад, який здійснює підготовку молодших спеціалістів, ба-

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

кавалрів, спеціалістів, магістрів і докторів філософії відповідно до ліцензії від 22.12.2017 р.

Форма власності – державна. Ректор – Шкарлет Сергій Миколайович, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Діяльність ЧНТУ розпочалась із загальнотехнічного факультету Київського політехнічного інституту. З 01.09.1965 р. згідно з наказом Міністра вищої та середньої спеціальної освіти УРСР організовано Чернігівський філіал Київського політехнічного інституту. Постановою КМУ від 10.09.1991 р. № 193 на базі Чернігівського філіалу Київського політехнічного інституту створено Чернігівський технологічний інститут. У 1994 р. навчальний заклад був акредитований за IV рівнем акредитації. Постановою КМУ від 29.07.1999 р. № 1372 утворено Чернігівський державний технологічний Університет на базі Чернігівського технологічного інституту. Згідно з наказами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.08.2011 р. № 970, № 971, від 28.11.2013 р. № 1639 та від 05.02.2014 р. № 103 до Чернігівського державного технологічного університету шляхом реорганізації було приєднано Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, Чернігівський комерційний технікум, який функціонує в статусі Коледжу економіки і технологій, Чернігівський технікум транспорту та комп'ютерних технологій, який функціонує в статусі Коледжу транспорту та комп'ютерних технологій та Чернігівський державний інститут економіки і управління. Відповідно до Указу Президента України від 04.10.2013 р. № 544/2013 Чернігівському державному технологічному університету надано статус національного.

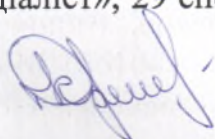
Статут ЧНТУ прийнятий конференцією трудового колективу 18.10.2013 р. (протокол №4) та затверджений наказом Міністерством освіти і науки України від 08.11.2013 р. № 1564. Нова редакція Статуту ЧНТУ погоджена конференцією трудового колективу 15.05.2015 р. (протокол № 4) та затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 30.06.2016 р. № 715.

ЧНТУ внесено до Державного реєстру вищих навчальних закладів України (довідка від 22.02.2008 р. № 26-Д-158), Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України (довідка АА № 866365), Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємств (виписка АВ № 106108).

Структура університету включає 5 навчально-наукових інститутів (далі – ННІ): ННІ технологій, ННІ будівництва, ННІ права і соціальних технологій, ННІ економіки, ННІ управління та адміністрування; 8 факультетів, центр перепідготовки та підвищення кваліфікації, 36 кафедр, серед яких 32 випускові, аспірантуру, докторантуру, науково-технічну бібліотеку, редакційно-видавничий відділ, відділ практики та сприяння працевлаштуванню, систему довузівської підготовки, підрозділи, що забезпечують навчально-виховний процес та наукову діяльність, адміністративні та господарські підрозділи, що забезпечують здійснення господарської діяльності університету та задоволення соціально-побутових потреб тощо та розвинену мережу госпрозрахункових підрозділів.

Навчання в Університеті ведеться за 14 спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», 29 спеціальностями освітнього ступеня

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

«бакалавр», 24 спеціальностями освітнього ступеня «магістр» та 13 спеціальностями першого наукового ступеня «доктор філософії».

Високий рівень навчальної, методичної та науково-дослідної роботи забезпечується високопрофесійним науково-педагогічним складом університету. В університеті працює 404 викладача, з них 50 докторів наук, 38 професорів, 246 кандидатів наук, 183 доцента, серед них 2 Заслужених працівника освіти України, 2 Заслужених діяча науки і техніки України, 3 Заслужених економіста України, 1 Народний архітектор України, 1 Заслужений будівельник України, 1 Почесний землевпорядник України, 2 Лауреата державної премії України в галузі науки і техніки, 1 Лауреат державної премії України в галузі архітектури, 1 Лауреат Державної премії СРСР, 1 Лауреат міжнародного відкритого рейтингу «Золота Фортуна», 1 Лауреат премії КМУ України, 1 Лауреат премії Верховної Ради України, 5 академіків та 9 членів-кореспондентів галузевих академій України.

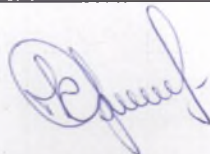
Показники діяльності університету наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Загальна характеристика ЧНТУ

№ з/п	Показники діяльності	Кількісні параметри
1.	Ліцензований обсяг вищого навчального закладу (осіб)	6533
	у т.ч. за освітніми ступенями:	
	– молодший спеціаліст (осіб)	1002
	– бакалавр (осіб)	3511
	– магістр (осіб)	1895
2.	– доктор філософії (осіб)	125
	Кількість студентів, разом:	8581
	у т. ч. за формами навчання:	
	– денна (осіб)	6316
	– заочна (осіб)	2265
3.	Кількість навчальних груп (одиниць)	453
4.	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців (одиниць):	80
	у т. ч. за освітніми ступенями:	
	– молодшого спеціаліста (одиниць)	14
	– бакалавра (одиниць)	29
	– магістра (одиниць)	24
	– доктора філософії (одиниць)	13
5.	Кількість кафедр (циклових предметних комісій), (одиниць):	36
	з них випускових (одиниць):	32
6.	Кількість факультетів (відділень), (одиниць):	8
7.	Загальні навчальні площі будівель (кв. м.)	83204,0
	з них:	
	– власні (кв.м)	83156,6
	– орендовані (кв.м)	47,4
8.	Навчальні площі, які здаються навчальним закладом в оренду (кв. м.)	5729,16

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

Значна увага приділяється розвитку та зміцненню міжнародних зв'язків. У 2017 р. укріплення та розширення міжнародної мережі партнерства залишалось одним з пріоритетних напрямків діяльності Чернігівського національного технологічного університету.

Загалом, станом на 2018 р. діє 67 угод про співпрацю з іноземними вищими навчальними закладами та 8 угод з іноземними організаціями та підприємствами з 29-ти країн світу. Основні напрями співпраці: проведення спільних наукових та навчальних заходів, спільні наукові видання і публікації, спільна участь у наукових проектах та дослідженнях, обмін навчальними матеріалами, розвиток мобільності студентів та викладацького складу.

Проводяться заходи та презентації в рамках освітніх програм ЄС та інших міжнародних програм. Зокрема, у 2017 р.:

– продовжувалося виконання проектів Темпус: «Набуття професійних і підприємницьких навичок за допомогою виховання підприємницького духу та консультації підприємців-початківців» - 544202-TEMPUS-1-2013-1-AT-TEMPUS-JPHES (BUSEEG-RU-UA); Модельно-орієнтований підхід та інтелектуальна система для еволюційного співробітництва академії та промисловості в сфері електронної та обчислювальної техніки (544497-TEMPUS-1-2013-1-UK-TEMPUS-JPHES);

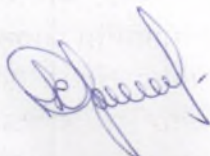
– у рамках Програми ЕС Еразмус+ за напрямом КА1: Навчальна (академічна) мобільність запроваджено двосторонні обміни викладачами та студентами з Лодзьким технічним університетом (Польща) та Господарською академією ім. Д.А. Ценова (Болгарія);

– Чернігівський національний технологічний університет став 16-м вищим навчальним закладом України, який приєднався до реалізації проекту «Україна – Норвегія. Перепідготовка і соціальна адаптація військовослужбовців та членів їх сімей в Україні»;

– згідно з договором про співробітництво між Чернігівським національним технологічним університетом та Інститутом др. Яна-Урбана Сандала (Норвегія), в ЧНТУ реалізовується проект «Школа соціального підприємництва». Протягом 2016 р. студенти, аспіранти та НПП ЧНТУ (загалом 60 осіб) пройшли англійські курси з соціального підприємництва, інноваційного менеджменту та стратегічного менеджменту від норвезького професора д-р Ян-Урбан Сандала, засновника та керівника Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute. Чотири учасники Школи отримали гранті на наукове стажування в Норвегії. Для посилення наукової діяльності за напрямами «Соціальне підприємство», «Інноваційний менеджмент», «Стратегічний менеджмент» відкрито Інформаційний Центр Школи соціального підприємництва Яна Урбана-Сандала, що сприятиме підвищенню якості наукових публікацій, участі в програмах та проектах за окресленими напрямами;

– у 2017 р. продовжувалася участь ЧНТУ в Програмі Балтійських університетів. У рамках програми 5 представників ЧНТУ, з них: 2 студенти, 1 аспірант та 2 НПП, взяли участь у міжнародних заходах програми (Students` Conference, Teachers` Conference, Students` Sail, Teachers` Sail, PhD Students` Training);

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

– у липні 2016 р. Університет долучився до програми «Активні громадяни» Британської Ради. Участь дає можливість написання освітньо-соціальних проектів та отримання грантів на їх реалізацію. Реалізація програми також включає зміну підходів до викладання, впровадження в освітній процес елементів неформального навчання, що підвищує якість освіти.

Реалізації існуючих освітніх міжнародних програм та започаткування нових в ЧНТУ сприяють спеціально створені відокремлені підрозділи: Інформаційний Центр ЄС ЧНТУ, Центр міжнародної атестації та академічної мобільності «Британська кафедра», Центр Українсько-Польської освіти.

У 2017 році продовжилася реалізація Угоди про практики за обміном з Лодзьким технічним Університетом. Так 10 студентів ЧНТУ відвідали Лодзь для проходження літніх практичних занять та 10 студентів з Польщі прибули до ЧНТУ відповідно. За підтримки Британської Ради та Німецької служби академічних обмінів (DAAD) університет долучається до реалізації національного проекту з розвитку внутрішньої студентської мобільності. Укладено Угоду про започаткування програми «Аспірантура з подвійним керівництвом» з Талліннським технічним університетом.

Система управління якістю освітньої діяльності університету за програмами освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», «спеціаліст» та освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр» сертифікована за ДСТУ ISO 9001:2009 (ISO 9001:2008).

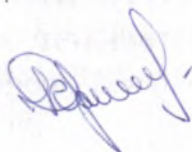
Висновок: експертна комісія констатує, що оригінали установчих та реєстраційних документів, матеріали акредитаційного самоаналізу щодо акредитації підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» у Чернігівському національному технологічному університеті відповідають Ліцензійним умовам надання освітніх послуг та Державним вимогам до акредитації.

2. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ»

Освітній процес забезпечений висококваліфікованими кадрами відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

Підготовку магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» другого рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні кадри 3-х кафедр університету загальною чисельністю 9 осіб. Всі викладачі є спеціалістами за профільних дисциплін. Із загальної чисельності науково-педагогічного складу, який обслуговує спеціальність, докторів наук, професорів – 2 особи (22,2%), кандидатів наук, доцентів – 6 осіб (66,7%). Вчені звання і ступені мають 88,9% науково-педагогічного складу. Всі науково-педагогічні працівники, які проводять лекції працюють за основним місцем роботи та мають науковий ступінь або вчене звання мають, з них докторів наук, професорів – 31,7 %. Визнаними професіоналами з

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом є 100 % НПП.

Випусковою кафедрою для фахівців освітньо-професійної програми «Соціально-психологічна допомога населенню» другого рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота є кафедра організації соціально-психологічної допомоги населенню.

На кафедрі працює на постійній основі 7 осіб. Питома вага викладачів кафедри, які мають вчені ступені і звання складає 71,4% (5 осіб). Кваліфікація всіх викладачів відповідає профілю дисциплін, які вони викладають. Усі викладачі кафедри мають індивідуальні плани, плани стажування і підвищення кваліфікації, згідно з якими підвищили кваліфікацію у вищих навчальних закладах, відповідних наукових установах та організаціях та мають відповідні документи. У 2015 році захистили кандидатську дисертацію старший викладач Л. М. Новик за спеціальністю 19.00.07 – «Педагогічна та вікова психологія» та викладач С. Г. Бойченко – за спеціальністю 07.00.01 – «Істрія України». У 2016 році старший викладач В. М. Філіпович захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 19.00.07 – «Педагогічна та вікова психологія». У даний час над кандидатською дисертацією працюють старший викладач М. Є. Лещенко, асистент Ю. В. Орешета та аспірант кафедри О. О. Котеленець.

Увесь науково-педагогічний склад кафедри охоплений різноманітними формами підвищення кваліфікації. Це – стажування у вищих навчальних закладах, відповідних наукових установах та організаціях, участь у роботі міжнародних науково-технічних конференцій, семінарів тощо.

З 2015 р. кафедру очолює на постійній основі кандидат психологічних наук, доцент Кальницька Катерина Олексіївна. Сфера її наукових інтересів: соціальна психологія та організаційна психологія, психологія особистості, гендерна психологія, соціально-психологічна робота з протидії насильству в сім'ї.

Викладачі кафедри працюють над ініціативними науковими темами:

1. «Професійна ідентифікація студентів ВНЗ в умовах структурних змін» (державний реєстраційний номер 0117 U 007263), термін виконання 09.2017 – 12.2021 рр.
2. «Соціальні та психологічні умови формування психологічної стійкості особистості у важких та кризових ситуаціях» (державний реєстраційний номер 0117 U 007263), термін виконання 09.2016 – 09.2020.

Студенти та співробітники кафедри беруть активну участь у міжнародних та вітчизняних грантових проектах. Отримані гранти:

– грантовий проект соціальної дії «Соціально-психологічна підтримка сімей учасників АТО: «Наша сила – в єдності». Термін виконання: 10.2015 – 05.2016 р. Фінансова підтримка проекту – Британська Рада в межах програми «Активні громадяни»;

– проект «Моніторинг думки населення про суспільно-політичну та соціально-економічну ситуацію в Чернігівській області» Термін виконання: серпень-листопад 2016 р.;

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

– II етап програми «Профілактика торгівлі людьми» 09.2015 – 12.2015 р. Фінансова підтримка проекту – Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда – Україна»;

– проект «Динаміка суспільно-політичної думки мешканців Чернігівської області протягом 2018 року». Термін виконання: 2018 р.;

Кафедрою налагоджені наукові зв'язки з державними вищими начальними закладами, підприємствами, установами та організаціями України.

Кількість студентів, залучених до наукової діяльності за тематикою НДР кафедри, щорічно зростає і становить близько 40 осіб. Щорічно студенти під керівництвом провідних викладачів беруть участь у науково-практичних конференціях ЧНТУ та інших навчальних закладів. Результати наукових досліджень студентів публікуються у наукових збірниках. Протягом останніх років бакалаврами і магістрами спеціальності 231 Соціальна робота, галузі знань 23 Соціальна робота було підготовлено 70 доповідей на міжнародні наукові конференції під керівництвом та а у співавторстві з викладачами кафедри.

Висновок: за підсумками експертизи документів і матеріалів, поданих університетом, комісія констатує, що якісний склад викладачів дає можливість забезпечити підготовку магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» другого рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота, галузі знань 23 Соціальна робота на належному рівні та відповідає Ліцензійним умовам надання освітніх послуг і Державним вимогам до акредитації, нормативним актам, що регулюють трудові відносини, та забезпечує належний рівень підготовки фахівців.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

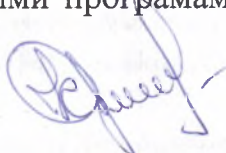
Організація освітнього процесу у ЧНТУ базується на основі Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Чернігівському національному технологічному університеті, що затверджений наказом ректора від 01.09.2015 № 142 та інших нормативних документах з питань освіти.

Підготовка магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми та затверджених навчальних і робочих навчальних планів. Планування навчального процесу ведеться з урахуванням потреб регіону та специфіки навчального закладу.

Вся документація розроблена фахівцями кафедр, узгоджена і затверджена у встановленому порядку і знаходиться на кафедрах в роздрукованому та електронному вигляді.

Усі дисципліни навчального плану підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» забезпечені навчальними та робочими навчальними програмами, конспектами лекцій, методич-

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

ними вказівками до семінарських та практичних занять, виконання контрольних завдань і завдань до самостійної роботи,

Навчальним планом підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» на кафедрі організації соціально-психологічної допомоги населенню передбачено виконання курсової роботи з дисципліни «Проблеми соціальної роботи та соціальної політики України» у 2 семестрі. Викладачами кафедри розроблено та затверджено в установленому порядку методичні вказівки до виконання курсової роботи та написання випускової кваліфікаційної роботи.

Практична підготовка здобувачів здійснюється відповідно до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93 та Положення про проведення практики студентів Чернігівського національного технологічного університету та робочої програми переддипломної практики.

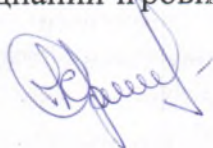
Навчальний план підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» передбачає проходження студентами технологічної практики тривалістю 6 тижнів та науково-дослідної практики тривалістю 6 тижнів в третьому семестрі. Практика забезпечена відповідною наскрізною програмою, яка розроблена на основі освітньо-професійної програми «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота». Базами практики є територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг), управління праці та соціального захисту населення обласного, міського, районного рівнів, стаціонарні установи системи соціального захисту населення, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центри реабілітації інвалідів, інші державні та недержавні установи соціальної сфери. Студенти можуть самостійно підібрати для себе базу практики за узгодженням з випусковою кафедрою.

Висновок: експертна комісія констатує, що організаційне та навчально-методичне забезпечення підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» повністю відповідають Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та Державним вимогам до акредитації і забезпечують належний професійний рівень підготовки магістрів.

4. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ»

Університет в своєму розпорядженні має: 16 навчально-лабораторних корпусів, гуртожитки, їдальні. Загальна площа усіх приміщень складає 83204 кв. м., в тому числі площа навчально-лабораторних приміщень – 45975,1 кв. м. Університет має спортивні площі – 14256,4 кв. м., спортивно-оздоровчий комплекс на 135 місць, фізкультурно-оздоровчий комплекс («ФОК») обладнаний ігровим залом, басейном (360 кв.м) та дво-

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

ма саунами, спортивно-оздоровчу базу «Фортуна».

Університет має 813 персональних комп'ютерів, які розташовані у 54 класах та комп'ютеризованих лабораторіях. Усі комп'ютерні класи підключені до міжнародної інформаційної мережі Internet та Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «Уран», яка широко використовується у навчальному процесі та науковій роботі викладачами, співробітниками та студентами.

Приміщення випускової кафедри організації соціально-психологічної допомоги населенню знаходяться в навчальному корпусі № 8.

Кафедра забезпечена сучасною оргтехнікою: комп'ютерами, принтером, сканером, ксероксом. На кафедрі широко застосовуються нові технології навчання, що базуються на використанні системи Internet, створена локальна комп'ютерна мережа кафедри, з'єднана з інформаційною мережею університету. Постійно ведуться роботи з удосконалення системи дистанційного навчання студентів.

Приміщення для занять студентів та науково-педагогічного персоналу повністю відповідають вимогам до підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота».

Забезпеченість навчальних дисциплін лабораторіями та обладнанням згідно з робочим навчальним планом складає 100%. Приміщення для занять студентів та науково-педагогічного персоналу повністю відповідають акредитаційним вимогам до підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою, що акредитується.

93,9 % потреби у гуртожитках покривають студентські гуртожитки, які знаходяться поряд з навчальними корпусами у парковій зоні.

В університеті працює дві їдальні та дев'ять буфетів. Також в університеті діють медпункти, оснащені необхідними медичними препаратами. Постійно проводиться перевірка санітарно-гігієнічного стану гуртожитків, навчальних корпусів та спорткомплексів.

До послуг викладачів, співробітників і студентів – університетські спортивні оздоровчі бази «Юність» та «Фортуна».

Висновок: комісія вважає, що стан матеріально-технічної бази ЧНТУ і кафедри організації соціально-психологічної допомоги населенню для підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» відповідає Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, Державним вимогам до акредитації та забезпечує можливість ефективного проведення навчального процесу та організації науково-дослідної роботи.

5. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Наукова бібліотека ЧНТУ має площу 2565,0 кв. м. (в т.ч. площа книгосховища 992 кв. м.). В усіх корпусах навчально-наукових інститутів університету організовано

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

комп'ютеризоване обслуговування читачів навчальними та науковими документами з використанням автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем.

В приміщеннях відділів обслуговування читачів встановлена Wi-Fi зона. В читальних залах бібліотеки комп'ютери підключені до локальної мережі університету та Інтернету. Загальна кількість посадкових місць становить 626. В читальних залах на одне місце в середньому припадає 8 студентів денної форми навчання.

Фонд наукової бібліотеки нараховує 555300 примірників книг, брошур, періодичних видань, електронний каталог бібліотеки – 392 тис. записів.

Наукова бібліотека є членом консорціуму e-VERUM, партнером Асоціації «Інформатіо-консорціум», учасником проєктів: ELibUkr «Електронна Бібліотека України: створення Центрів Знань в Університетах України», українського наукового цитування «Наукова періодика України». У травні 2017 року університетом підписано договір з CrossRef щодо надання цифрових ідентифікаторів DOI статтям у наукових журналах ЧНТУ. Сьогодні DOI вже отримали 2 журнали «Технічні науки та технології» і «Науковий вісник Полісся» та подані у серпні 2017 р. до БД Scopus.

У 2016 р. науковий журнал «Науковий вісник Полісся» проіндексовано у БД ESCI (Emerging Sources Citation Index) Web of Science (Thomson Reuters).

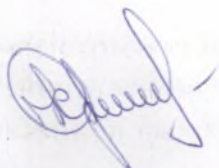
З 2015 р. науковою бібліотекою наукові журнали ЧНТУ індексуються у БД: Index Copernicus; БД Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського; платформі «Наукова періодика України»; Ulrich's Periodicals Directory; каталозі наукових ресурсів Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD); EBSCO; BASE: Bielefeld Academic Search Engine; у відкритій журнальній системи (OJS — Open Journal Systems); ResearchBib (міжнародна мультидисциплінарна база даних наукових журналів); WorldCat; РІНЦ; Вікіпедія; пошуковій системі Google Академія.

Організовано безкоштовний доступ користувачам бібліотеки до електронних баз даних: East View Information Services; My.expertus.ua Охорона праці; SAGE Journals та SAGE Research Methodso; Walter de Gruyter; Polpred.com Обзор СМИ; 36 електронних архівів (репозитаріїв) ВНЗ України.

Студенти освітнього ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню», в цілому забезпечені підручниками та навчальними посібниками за фахом, відповідною кількістю періодичних фахових видань.

Висновок: експертна комісія констатує, що рівень інформаційного забезпечення підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» відповідає Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та Державним вимогам до акредитації.

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

6. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ ТА РІВЕНЬ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ

6.1. Формування контингенту студентів

Формування контингенту студентів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» починається з 3-4 курсів. Для цього студенти освітнього ступеня «бакалавр» залучаються до наукової роботи кафедри і звітують про свої наукові здобутки на щорічних конференціях та семінарах.

В університеті в цілому склалася чітка система профорієнтаційної роботи та формування контингенту студентів, завдяки чому забезпечуються конкурси і залучення до навчання здібної до творчої діяльності молоді.

Показники контингенту студентів за даними ЄДЕБО станом на 25.01.2018 р. наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Контингент студентів освітнього ступеня «магістр» освітньо-професійної програми «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» денної/заочної форми навчання на 2017/2018 навчальний рік
Чернігівського національного технологічного університету
(назва навчального закладу)

Код та найменування спеціальності	Курси (денна/заочна)	
	1	2
Всього студентів спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню»	17/0	12/0

Профорієнтаційною роботою в університеті займаються випускові кафедри, декани факультетів, приймальна комісія. Координує цю роботу проректор з науково-педагогічної роботи. Питання про стан профорієнтаційної роботи щорічно заслуховується на засіданнях вченої ради університету.

Основними формами профорієнтаційної роботи із майбутніми абітурієнтами є: зустрічі з випускниками, що отримали диплом бакалавра; рекламні кампанії в засобах масової інформації щодо вступу до університету; проведення тижнів факультету та днів відкритих дверей; інформування широких верств громадськості про діяльність університету через мережу Інтернет; агітація в технікумах та коледжах; проведення виставок творчості студентів, викладачів та співробітників університету; організація короткотермінових підготовчих курсів для вступників; участь у заходах, які проводять обласні та районні центри зайнятості (ярмарки вакансій та професій) тощо.

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

Основними критеріями якісного формування контингенту студентів є: якість навчання, зацікавленість у майбутній професії, використання теоретичних знань для вирішення практичних задач.

Висновок: експертна комісія, в результаті перевірки наданої документації, встановила, що під час організації і проведенні прийому абітурієнтів дотримуються законодавчі вимоги, ліцензований обсяг прийому не перевищується, ведення ділової документації відповідає вимогам.

6.2. Якість підготовки фахівців

Для аналізу якості знань студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню», розроблено пакети контрольних завдань з усіх дисциплін відповідними кафедрами університету. Аналіз контрольних заходів, які проводилися університетом під час самоаналізу, свідчить про таке: абсолютна успішність (АУ) студентів з циклу дисциплін професійної підготовки склала 100%, показник якості (ПЯ) – 58,3%.

З метою визначення рівня залишкових знань студентів експертною комісією були проведені комплексні контрольні роботи за циклом професійної підготовки за результатами яких: АУ склала 100%, ПЯ – 56, 3% (розбіжність – 2,1%) (таблиця 3),

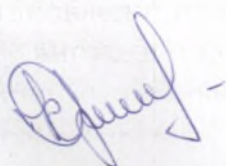
Згідно з навчальним планом підготовки магістрів освітньою-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» в галузі знань 23 «Соціальна робота» передбачено виконання курсової роботи з дисципліни «Проблеми соціальної роботи та соціальної політики України» у 2 семестрі. У процесі експертної перевірки було розглянуто 20% курсових робіт. Оцінки, виставлені викладачами кафедри є обґрунтованими і відповідають змісту курсових робіт.

Аналіз звітів про проходження практики показав, що їхній зміст відповідає вимогам, встановленим до вищих навчальних закладів.

За результатами експертизи встановлено: нормативні документи і методичні рекомендації щодо написання та захисту випускної кваліфікаційної (магістерської) роботи за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» наявні в електронному та паперовому варіанті.

Теми магістерських робіт відповідають вимогам до освітньо-професійної програми «Соціально-психологічна допомога населенню» та обрані з урахуванням специфіки і напрямку майбутньої роботи випускника, можливості використання матеріалів практичної діяльності організації, установи, а також практичного застосування зроблених висновків і пропозицій. Керівниками випускних кваліфікаційних робіт є викладачі кафедри організації соціально-психологічної допомоги населенню з вченими званнями та науковими ступенями. Головою екзаменаційної комісії призначена Кузнецова-Молодчая Тетяна Степанівна, голова Новозаводської районної у місті Чернігові ради.

Голова експертної комісії

О. О. Кравченко

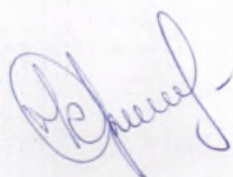
6.3. Опис внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності

Внутрішньоуніверситетська програма забезпечення якості освіти в ЧНТУ, крім моніторингу багатьох кількісних показників, спрямована на підтримку системи цінностей, традицій, норм (як загальноуніверситетського рівня, так і субрівнів академічних підрозділів – інститутів, факультетів, кафедр), які і визначають ефективність функціонування Університету.

Опис внутрішньої системи забезпечення якості в ЧНТУ та його структурних підрозділів містить: аналіз результативності науково-дослідної роботи в навчальному закладі та використання її здобутків у освітньому процесі; представлення локальної системи управління якістю та стандартів вищого навчального закладу; схему функціонування внутрішньої системи забезпечення якості та розподіл відповідальності між структурними підрозділами та посадовими особами; залучення студентів до забезпечення якості; результативність системи забезпечення якості, її моніторинг та вдосконалення.

Висновок: експертна комісія вважає, що якість підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» в галузі знань 23 «Соціальна робота» відповідають Ліцензійним умовам надання освітніх послуг та Державним вимогам до акредитації.

Голова експертної комісії

О.О. Кравченко

Таблиця 3

Зведена відомість результатів виконання комплексних контрольних робіт під час експертизи у порівнянні з самоаналізом студентами освітнього ступеня магістр, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» в Чернігівському національному технологічному університеті

Назви дисциплін, за якими проводився контроль	Група	Під час самоаналізу							Під час акредитаційної експертизи					Розбіжність			
		Виконували ККР	одержали оцінки, з них				Абсолютна успішність, %	Якість, %	Виконували ККР	одержали оцінки, з них				Абсолютна успішність, %	Якість, %	Абсолютна успішність, %	Якість%
			5	4	3	2				5	4	3	2				
Цикл дисциплін професійної підготовки																	
Методологія і організація наукових досліджень у соціальній роботі	МСЗп-161	12	2	6	4		100	66,7	12	2	6	4		100	66,7	-	-
Теорії особистості	МСЗп-161	12	3	4	5		100	58,3	12	4	3	5		100	58,3	-	-
Міжнародний досвід соціальної роботи	МСЗп-161	12	3	3	6		100	50	12	3	3	6		100	50		
Психологічна допомога у кризових ситуаціях	МСЗп-161	12	4	3	5		100	58,3	12	3	3	6		100	50	-	-8,3
Всього за циклом		48	12	16	20		100	58,3		12	15	21		100	56,3	-	-2,1

Член експертної комісії

З результатами виконання ККР ознайомлений, ректор ЧНТУ

Голова експертної комісії

О.О. Кравченко

С. К. Шандрук

С.М. Шкарлет

7. ПЕРЕЛІК ЗАУВАЖЕНЬ (ПРИПИСІВ) КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ТА ЗАХОДІВ З ЇХ УСУНЕННЯ

Чернігівський національний технологічний університет здійснює підготовку фахівців освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» згідно з ліцензією від 22.06.2017 р.

Наразі Чернігівський національний технологічний університет проходить первинну акредитацію освітньо-професійної програми «Соціально-психологічна допомога населенню» за спеціальністю 231 «Соціальна робота».

Зауважень (приписів) контролюючих державних органів, а також претензій юридичних і фізичних осіб щодо освітньої діяльності університету за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» за період підготовки фахівців (2016-2017 рр.) не було.

Висновок: експертною комісією відмічено, що за звітний період зауважень (приписів) контролюючих державних органів, а також претензій юридичних і фізичних осіб щодо провадження освітньої діяльності Чернігівського національного технологічного університету у сфері вищої освіти з підготовки фахівців освітнього ступеню «магістр» за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» не виявлено.

8. ЗАУВАЖЕННЯ, ЩО БУЛИ ЗРОБЛЕНІ ПІД ЧАС ПОПЕРЕДНЬОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПОДАНИХ ДО МОН АКРЕДИТАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

За результатами попередньої експертизи поданих до МОН акредитаційних матеріалів зауваження відсутні.

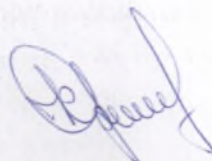
9. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

На підставі аналізу поданих на акредитацію матеріалів Чернігівського національного технологічного університету та перевірки результатів освітньої діяльності Університету на місці, акредитаційна комісія дійшла висновку:

1. Програма освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» у Чернігівському національному технологічному університеті за освітнім ступенем «магістр» та умови її здійснення відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти» (постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187) та Державним вимогам до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу (наказ МОН від 13.06.2012 № 689) й обґрунтовують акредитацію заявленої освітньо-професійної програми за освітнім ступенем «магістр».

2. Рекомендувати Акредитаційній комісії України акредитувати освітньо-професійну програму «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» у Чернігівському національному технологічному університеті.

Голова експертної комісії

О.О. Кравченко

Разом з тим, експерти вважають за необхідне рекомендувати Чернігівському національному технологічному університету:

1. Активізувати роботу кафедри соціально-психологічної допомоги населенню щодо підвищення наукового потенціалу науково-педагогічних працівників шляхом участі у науково-практичних зарубіжних конференціях, проходження стажування викладачів у європейських навчальних закладах, де здійснюється підготовка фахівців відповідного профілю, а також захисту дисертацій молодими вченими.

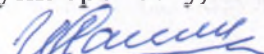
2. З метою підвищення рівня оволодіння студентами-магістрантами інноваційними знаннями і вміннями у галузі соціально-психологічної допомоги пропонується організувати співпрацю з провідними науковцями НАН України і залучати студентів-магістрантів до практичної і дослідної роботи за науковим спрямуванням кафедри.

3. Активізувати співпрацю з департаментом сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації, Міським управлінням освіти і науки, Чернігівським міським центром соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді щодо виконання науково-дослідних робіт і впровадження їх результатів у практичну діяльність.

Голова експертної комісії:

декан факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, доцент О. О. Кравченко

Член експертної комісії:

професор кафедри психології та соціальної роботи
Тернопільського національного економічного університету,
доктор психологічних наук, професор С. К. Шандрюк

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор Чернігівського національного технологічного університету,
доктор економічних наук, професор С. М. Шкарлет

Голова експертної комісії

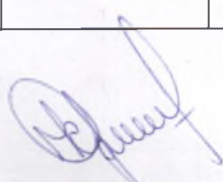
О.О. Кравченко

Зведені відомості про дотримання
Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності
в Чернігівському національному технологічному університеті
з підготовки магістрів за освітньо-професійною «Соціально-психологічна допомога населенню» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота»

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
Відповідно до постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187			
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	6,2	+3,8
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	40	+10
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	+	+	-
3) актового чи концертного залу	+	+	-
4) спортивного залу	+	+	-
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	-
6) медичного пункту	+	+	-
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	93,9	+23,9
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
Щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-

Голова експертної комісії

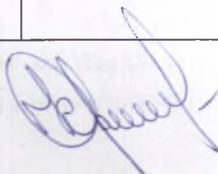

О.О. Кравченко

4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-
Щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	9	+4
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	-
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	80	+20
КАДРОВІ ВИМОГИ			
щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток від визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	100	+50
2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	25	31,7	+6,7

Голова експертної комісії

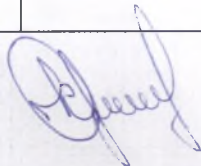

О.О. Кравченко

2. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток від визначеної навчальним планом кількості годин):			
дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	15	100	+85
3. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток	принаймні трьох з умов підпунктів 2.3.1-2.3.16	100	
4. Наявність випускової кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки (іншого випускового підрозділу), яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
з науковим ступенем та вченим званням	+	+	
5. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	
Відомості про дотримання Державних вимог до акредитації у Чернігівському національному технологічному університеті з підготовки магістрів (Відповідно до наказу МОН № 689) Якісні характеристики підготовки фахівців			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-
1.2 Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	-
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			

Голова експертної комісії

О.О. Кравченко

2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки (загальної підготовки):		Цикл не передбачений навчальним планом	Цикл не передбачений навчальним планом
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90		
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50		
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:		Цикл не передбачений навчальним планом	Цикл не передбачений навчальним планом
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90		
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50		
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (професійної) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	58,3	+8,3
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

Голова експертної комісії:

декан факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, доцент

О. О. Кравченко

Член експертної комісії:

професор кафедри психології та соціальної роботи
Тернопільського національного економічного університету,
доктор психологічних наук, професор

С. К. Шандрук

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор Чернігівського національного
технологічного університету,
доктор економічних наук, професор

С. М. Шкарлет

Голова експертної комісії

О.О. Кравченко